

گفتگوی خودنویس با علیحضرت

بخش آخر

امیرفیض- حقوقدان

۳- بی نیازی به اطلاعات

در گفتگوی با خودنویس که مواردی از آن در تحریرات قبل به نقد گرفته شد، علیحضرت به مطلبی اشاره فرمودند که تازگی دارد و میتوان آنرا در ردیف سخنانی دانست که برای اولین بار تقریر شده است.

فرمودند که «مابیشتر در زمینه های اجتماعی فعالیت میکنیم و من نیازمند یک مسئول اطلاعاتی نیستم»

شان بیان ایشان

میتوان این برداشت را ارائه داد که چون موضوع تماس با آقای ثابتی در گفتگو مطرح بوده و آقای ثابتی، امروزه سمبل ساواک معرفی میشود، و علیحضرت هم در فرمایشاتشان سازمان اطلاعات و امنیت رامحکوم فرموده اند، برای تاکید بخشیدن به اینکه با ثابتی تماسی ندارند، تاکید رابه مرحله ای رسانده اند که «نیازمند به مسئول اطلاعاتی نیستند» ختم گردیده است.

بنده بادقت در گفتگوهایشان با خودنویس این قناعت ریافتم که قصد علیحضرت از بیان مزبور اعلام بی نیازی به اطلاعات نیست بلکه بابکاربردن واژه «مسئول اطلاعات» خواسته اند بی نیازی خودشان رابه آقای ثابتی به تاکید کشیده باشند والا براعلیحضرت بیش از همه ما معلوم و ثابت شده است که هیچ حرکتی بدون داشتن اطلاعات ممکن نیست خاصه حرکت های اجتماعی و سیاسی و غیره بیشتر سخنرانی های علیحضرت که با آمار و گزارشی از وضع حاضر مردم ایران و جمهوری اسلامی است بر مبنای اطلاعات است، اطلاعات همانند عصائی که در دست کوراست اگر عصابناشد تشخیص راه از چاه ممکن نیست.

مسئله ای که شاید مقام توجه قابلی برای علیحضرت نداشته، این است که اطلاعات، بدون متصدی و مسئول مانند باد است متصدی و مسئول است که آنها را جمع آوری و طبقه بندی و تکمیل کرده و بموقع لازم به رئیس متبوعش تسلیم میکند که رئیس محترم در فرمایشاتشان در زمینه های محکم و واقعیت های خالی از خلل بیان موضوع بنمایند و باشناسائی افراد از طریق اطلاعات مکتسبه ناباب و باب رایشناسند که در دسرهای مشهود و بیانات متضاد مسئله آفرین نشود.

بی نیازی نعمت است

ایرانیان دعائی دارند که در حق دوستان و عزیزان خود میگویند: «خدایم محتاج خلقت نکند» مولوی هم بیتی دارد که گفته است:

آنچه شیران را کند روبه مزاج احتیاج است، احتیاج است، احتیاج

ولی هیچ سابقه ای در دست نیست که حکما و شعرای ما تحصیل اطلاعات را مذموم و یابی نیازی به آنرا ترغیب کرده باشند.

از زمانیکه جامعه بشریت شکل یافت حیات خود را مدیون کسب اطلاعات یافت.

سابقه ای دارم که بعنوان اهمیت جمع آوری اطلاعات عرض میکنم.

حدود ۳۷ سال قبل در تهران سازمانی بود که گویا شادروان امیرانی مدیرخواندنیها آنرا سرپرستی میکرد و نام سازمان «شما و مطبوعات» بود این سازمان با حق عضویتی که از متقاضیان دریافت میکرد هرگونه خبرنویشته و مقاله ای که در موضوع مورد نظر عضو و یا نام شخص و اشخاص معینی که عضو درخواست میکرد از چای چاپی تهران بصورت بریده جمع آوری و درپاکتی سر بسته روزانه فوراً به عضو متقاضی میرساند. من بمناسبت وکالتی که از سناتور فلیکس آقایان برادر آقای شاهین آقایان وکیل دادگستری داشتم، که طرف مرافعه هم روزنامه اطلاعات و یاکیهان (درست یادم نیست) بودند، این پاکتها مرتباً بمن میرسید و مراد تعرض و دفاع بسیار با اقتدار و موفق میساخت.

درسی و هفت سال قبل سازمان شما و مطبوعات همین کار کامپیوتر را باسختی و مرارت انجام میداد، چرا؟ چون هرفعالیت شخصیت ها خاصه سیاسی و یا شرکت های تجاری و غیره نیاز به اطلاعات داشتند.

آن سالها حساسیت اطلاعات مانند این روزها مهم نبود ولی هیچ شخصی اعم از عامی و یا برجسته نبود که نیازمند به اطلاعات نباشد دلال ها در بازار مرکز اطلاعات بازار بودند.

گرچه اسلام بمناسبت تقدیری بودن، تلاش برای کسب اطلاعات بمنظور زندگی بهتر و موفقیت آمیزتر را محکوم میکند ولی این محکومیت و حکم اسلامی ابداع کاربردی در جوامع اسلامی نداشته است.

در جامعه اسلامی همه انسان ها محتاج خداوند هستند و فقط خداست که محتاج نیست.

بغیر از خدا کسانی که به سلامت و امنیت خود و خانواده و شخصیت و مسنولیت های خود بی علاقه هستند و در حکم در ایش عمل میکنند ممکن است نیازمند به کسب اطلاعات نباشند، گرچه سعدی در گلستان خود از شناسایی خواجگان مالدار و سفره بخشها بوسیله در ایش اشاراتی دارد.^۱

۴- مشاورین

- «همه چیز را نمیتوان به سادگی و آسانی یاد گرفت، صحیح یا ناصحیح بودن یک تصمیم، یا یک مسئله راتنها در مشاوره و در قیاس میتوان ارز یابی کرد.» (شهریار ایران)
- «برای پادشاه، هیچ چیز زیانمند تر از همنشینی با نابخردان و سخنگوی با فرومایگان نیست» (اردشیر پاپکان)
- «شاه باید از روی عشق، محبت، دشمنی، کینه ورزی، بوالهوسی و دلخواهی هیچ کاری نکند مگر به مشورت عقلا و از روی مصلحت» (از نامه نادرشاه به محمد شاه سلطان هندوستان)
- «هر سلطنتی که از کنکاس و مشورت خالی باشد آنچه کند و گوید، همه غلط و موجب پشیمانی و ندامت است»

(روش سیاسی امیر تیمور- تیموری صفحه ۲)

«خردمند آن است که چون کارش پدید آید همه را جمع کند و به بصیرت در آن نگرد تا آنچه صواب است از آن بیرون کشد و دیگر را بیله کند. همچنان که کسی را دیناری گم شود اندر خاک» (ابوسعید ابوالخیر)

برای اولین بار است که علیحضرت مشاورینشان را از نظر سنی طبقه بندی و به اطلاع میرسانند:

«مشاورین من اکثراً ۹۰٪ بین ۲۰ تا ۴۵ سال هستند»

^۱ - امروز هیچ شخصیت حقیقی و یا حقوقی بدون دسترسی به اطلاعات نمی تواند زندگی کند. حتی یک مغازه کوچک خوار و بار فروشی نیاز به اطلاعاتی دقیق در مسایل اقتصاد بازار و یا رقیب های تجاری دارد. شخصیت سیاسی لزوماً نه تنها به اطلاعات اجتماعی، سوق الجیشی، جغرافیایی، تاریخی، اقتصادی، هنری و آموزشی دارد بلکه نیاز به برخی آگاهی ها دارد که در اینترنت یا روزنامه و رادیو تلویزیون و یا در جوامع موجود نیست و لذا نیاز به افراد کار کشته ای است که می دانند چطور اطلاعات محرمانه و سری مهم را بدست آورده و آنرا تجزیه و تحلیل کنند و هرکسی در اینکار تجربه و مهارت نداشته باشد فقط دسترسی به اطلاعات رویه ای و سطحی نمی تواند سیاست پیشگان را موفق گرداند. ح-ک

آرشیو مبارزه نشان میدهد که در سال ۱۳۶۵ اطلاعیه ای از دبیرخانه انتشار یافت که در آن از تشکیل شورای مشورتی پادشاه به تصدی آقایان علی امینی و شاپور بختیار یاد کرد که بلافاصله حضرات مزبور رد آراء اعلام کردند و دبیرخانه هم واکنشی نشان نداد و کسان دیگری را جایگزین نساخت، و با آنکه در اطلاعیه دبیرخانه آمده بود که سایر اعضای شورای مشورتی شاه تا ۵ ماه دیگر انتخاب و معرفی میشوند ولی این وعده جامه عمل بخود نگرفت.

میتوان گفت که پس از آن جریان دیگر مسئله مشاورین رسمی و مشاوران شاه مطرح نگردید، ولی هنگامی که اسلام کاظمیه و داریوش همایون فوت کردند اعلامیه علیحضرت که بمناسبت تجلیل از آنها صادر شد نشان داد که آنها مشاورین شاه بوده اند.

واما بعد

انسان از همان زمانی که بامشکلات طبیعی زندگی مواجه شد راه مشورت را انتخاب کرد سیرتکاملی مشورت از مشورت با بت ها شروع و به مدارج عالی و کامله امروزی رسیده است.

یکی از حکمای فرنگی بنام بارکر گفته است: «کاش میدانستم چگونه زندگی کنم یا کسی را داشتم که زندگی کردن را بمن می آموخت»

حکمای ایرانی فصول مفصلی در باب مشورت و لزوم آن مکرر یادآوری کرده اند.

از مولوی است که گفته:

مشورت ادراک و هشیاری دهد عقلها عقل رایاری دهد

مشورت درکارها واجب بود تاپشیمانی در آخر کم شود

ایرانی ها بامشورت ازدواج میکنند، کسب و کار میکنند باحافظ مشورت میکنند.

ای حافظ شیرازی تو محرم هر رازی، تورابه خدا و شاخ نبات سوگند میدهم که هرچه صلاح و مصلحت من بینی برایم آشکار کن.^۲

جایگاه مشورت

همانطور که حکیم مولوی گفته است: «مشورت ادراک و هشیاری» میدهد نه اراده انجام کار، شخصی که دارای اراده و قصد جازم به انجام کاری را ندارد مشورت سودی برایش نیست و مشاورین متعدد و نظرات گوناگون او را پادروا خواهند ساخت. در کتاب «نبرد من» عبارتی است که مطلب را گویاتر میسازد.

^۲ - دادبه پارسی (ابن مقفع) در کتاب «آیین بزرگی» در فصل «در آنچه شاهان را باید» می گوید: «هرگز با لشگریانی نیازموده و ناپایدار بکارزار دشمن مشتاب و با نبوهی و دلیری آنان دلگرم و استام مباش، و اگر باشی شیر سواری را مانی که از باره خودبیش از آنچه بینندگان ترسند باید بترسد و بیرهیزد.»

در گفتار دیگری زیر عنوان «در آنچه کارداران شاهان و درباریان را باید» می گوید:

«باید همیشه سران و برتران خود را فرمانبردار و کارگزار باشی و چیزی در راهشان دریغ نداری و با این از پذیرفتن فرمان هائی که زیان و آزار دیگران در آن باشد خودداری کن که مردان و آزادگان چنین کارهائی را سردهند و تن در ندهند.»

میگوید «افراد میتوانند مشاورینی داشته باشند ولی تصمیم کاریکنفراس است و پس» بنابراین اگر تصمیم وقاطعیت اراده در کار وجود نداشته باشد و یا متزلزل باشد مشاورت نه اینکه کارساز نیست که در دسرساز هم هست.

خاتم کریستین مالار دریایان مصاحبه اش باعلیحضرت چنین گفته است:

«اگر رضایه‌لوی مشاورینی نداشت، کارهای بیشتری میکرد»

مشاور اگر هدف و خواست مشیر (مشاوره کننده) را منطبق با اصول و قانون و شرع یافت باید همت کند و طرف مشاوره را بقوت عقل و درایت و تجربه مجهز سازد مشاورفهمیده و باخرد که درک مسئولیت میکند نمیتواند طرف رابه راهی که خارج از قانون و سنت و شرع است هدایت کند این امرخیانت است. اول طریق بعد رفیق. یعنی مشاورباید اول طریق رابشناسد و بعد رفیق درمشاوره بشود. عنوان مشاوره باناباب که سبب خسران و بی آبرویی میگردد همین است که کسی که خود براه قانون و سنت و شرع و حکمت نیست درموضع مشاورت قراردهد.

موقعیت حقوقی مشاور

موقعیت مشاوربردوقسم است یکی مشاورین قراردادی و دیگرمشاورین شخصی و موضوعی.

مشاورین قراردادی درمشاوره هانی که میدهند اگر درچارچوب قرارداد باشند درشرانطی واجد مسئولیت میشوند ولی مشاورین شخصی و یا موضوعی که قراردادی نیستند فاقد مسئولیت میباشند.

مشاور شخصی و موضوعی اگر مستمرباشد تاثیرروحیه و طرزفکرا و درشخص طرف مشورت حتمی است زیرا تاثیرکلام درهمنشین و مصاحب، یک امراثباتیه است و گفته هانی ازقبیل «دوست و معاشر او کیست خودش هم مثل آنهاست و یا «سگ اصحاب کهف» و یا «سگ خوشبو درحمام روزی» و یا «پسرنوح بابدان بنشست» درتائید تاثیرمشاور درمشاراست.

درتطبیق مورد مشاوره باکسی که اهل مبارزه نیست و به موقعیت ایران و تاریخ و هویت و تمامیت ارضی کشوری اهمیت است مشورت سبب میگرددکه مشورت کننده با همان روحیه مشاورهمسنگ بشود و مشاورترسو و بی غیرت آنقدرطرف مشورت را از مبارزه و ایفای تکلیف بترساند که نه تنها طرف مشورت را ازتصمیم بازدارد بلکه مقرب و خیرخواه مشورت کننده هم بشود.

طبقه بندی سنی مشاورین

امرمشاوره که درتاریخ سیاسی کشورمان ازاهمیت خاصی برخورداربوده است، ازلحاظ اعلیحضرت هم بدورنمانده و سالهای قبل هم بداشتن مشاور اشاره فرموده اند ولی ایرانیان نمیدانستند که ۹۰ درصد مشاورین ایشان جوان و کسانی هستندکه ازنظام پادشاهی ایران بهره و خاطره فکری ندارند و چه بسا که آنها بمناسبت اقامت طولانی درخارجه و داشتن تابعیت بیگانه اساسا ایرانی فکرنمیکنند و ایران را هم نمیشناسند، تاچه رسد به سلطنت و آثاری که متوجه سوگند اعلیحضرت است.

مشاورکسی است که درامر مورد مشورت تجربه دارد نه کسی که اطلاعات نصی دارد ازباب مثال مشورت بایک وکیل کسب اطلاعات قانونی (نصی) است ولی مشاوره درامور اجتماعی و خاصه سیاسی متمرکز برتجربه است. تجربه پراحتی بدست نیاید باخواندن و نوشتن هم تحصیل شدنی نیست عمری کار مستمر ممکن است رسوبی ازتجربه بباریبیاورد حکیمی گفته است.

درس این زندگی ازبهرندانستن ماست این همه درس بخوانیم و ندانیم که چه

حکیم دیگری گفته است.

مرد خردمند هنرپیشه را
 عمر دو بایست در این روزگار
 تا بایکی تجربه اموختن
 با دگری تجربه بردن بکار

تشکر و بازهم تشکر

بنده اجازه می‌خواهم از عنایتی که اعلیحضرت فرمودند و سن مشاورینشان را اعلام داشتند تشکر نمایم زیرا کمک بزرگی به کسانی است که عریضه و مطالب حضور اعلیحضرت تقدیم میکنند، زیرا منتقد و یانویسنده نامه خود درک میکند که مطالب نامه اش قابل استفاده برای چه سنی از مشاوران اعلیحضرت است کما اینکه کارخانه های داروسازی که تولید دارو میکنند روی بسته آن دارو مینویسند که مصرف آن برای چه سنی تجویز میشود همچنین است کارخانجات اسباب بازی و یواسائل ورزشی هم روی منوئل (دستورکار) اسباب بازی مینویسند که این اسباب بازی برای چه سنی است، زیرا در غیر این صورت قابل استفاده نیست.

این سرباز از وقتی که از سنین مشاورین اعلیحضرت آگاه شدم دو نوشته به دبیرخانه ارسال و در بالای یکی اضافه کردم که (برای مشاورین محترم بالای ۲۵ سال) در دومی نوشتم برای مشاورین محترم بالای ۶۵ سال.

اعلیحضرت که از «پیج ویچ» کردن پشت درهای بسته ناشادمان هستند چه موقعیت مناسبی است که مشاورین خودشان را معرفی بفرمایند که لااقل مکاتیبین با اعلیحضرت، آنها را طرف مکاتبه قرار دهند که هم فرصت اعلیحضرت گرفته نشود و هم دبیرخانه متهم به سهل انگاری و بلاجواب گذاشتن نامه های ایرانیان نشود.

البته تاکنون رسم دبیرخانه و شخص اعلیحضرت چنین بوده که وقتی مشاورشان فوت میکند آنوقت معلوم میشود که فوت شده مشاور اعلیحضرت بوده است مانند اسلام کاظمیه و داریوش همایون.

پیشنهاد میشود که رسم مزبور در عرصه آزادیخواهی و باز روشن بودن مسائل که بتاکید اعلیحضرت رسیده تجدید نظر شود.